

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 228.

V Ljubljani, v sredo 6. oktobra 1886.

Letnik XIV.

Državni zbor pa vlada.

Z Dunaja, 5. oktobra.

Politični časniki po neki stari navadi že od nekdaj pretresajo splošnje politične razmere, kadar se po daljšem prestanku k novemu zborovanju snide državni zbor. Tudi letos po raznih listih vse mrgoli člankov in dopisov, telegramov in opazk, ki se pečajo z razmerami med vlado in državnim zborom ter ugibajo in prerokujejo, kako se bode zasukalo naše politično življenje. Liberalni nemški časniki pripovedujejo o nezadovoljnosti večine s sedanjo vlado in o čedalje večjem prepadam med njo in desnico državnega zbora, in v nekaterih krogih se je govorilo, da se Taaffe približuje levici, in da hoče popastiti sedanjo večino in nemško-avstrijski stranki pomagati na konja. Neki poslanec, ki rad pobira bose in debele politične novice, pripovedoval je celo svojim slovenskim tovarišem, da je ministerski predsednik grof Taaffe pripravljen levičarjem žrtvovati Dunajevskega in Pražaka, in da je rojenemu ministru Plenerju že ponudil denarno ministerstvo. Toda Plener se je boje branil stopiti v Taaffejevo ministerstvo, in tudi Chlumecy se je tej časti odrekal, ker on drugače v nobeno ministerstvo ne vstopi, kakor le kot ministerski predsednik!

Še nekateri so resno pripovedovali, da bode sedanja vlada skoraj pobrala šila in kopita ter svoje sedeže prepustila Coroninijevi stranki! Baron Švegelj bi postal v tem slučaju kupčijski minister in knez Hohenlohe bi prevzel ministerstvo, za katero bi ne mogli najti nobenega pripravejšega kandidata, bodisi že naučno ali poljedelsko ministerstvo.

V zadnjem času so take in enake govorice potihnile, in namesto njih se razširja zagotovilo, da Taaffejev kabinet trdno stoji, ker se za ogerske predloge lahko zanaša na podporo nemško-avstrijskega kluba.

Ktero je pravo?

Ne dá se prikrivati, da je med raznimi desničnimi strankami splošnja nevolja, ker se nikjer ne čuti in ne pozná, da bi se bile z razmerami v naši zbornici premenile tudi razmere v javnem političnem življenju. Namesto leveice, ima v državnem zboru sedaj pač desnica večino in odgovornost, v javnem življenju pa imajo levičarji isti vpliv in isto odločevalno moč, kakoršno so imeli nekdaj, ko so bili še oni na krmilu. Vse desnične stranke so v tem edine, da tako nikakor ne more iti naprej. Ali ravno tako so edine v tem, da bodo predrugačenje v tej zadevi le dosegle, ako se trdno druga druge oklenejo in tesno zvežejo med seboj. Vse njih prizadevanje je toraj sedaj le na to obrnjeno, da se dosedanja vez med raznimi klubi ne razruši, ampak še tesneje zadrigne, in da bodo kot skala trdno stali drug za drugega. V ta namen so imeli udje eksekutivnega odseka že več sej in so dosegli tolikanj soglasja, da se ni bati razpada desnice, o katerem so liberalni listi škodoželjno čenčarili. Ker je pa medsebojno občevanje za vtrjenje prijateljske zveze še veliko bolje kakor formalitetne razprave odsekov, sprožili so slovenski poslanci misel, da bi bilo prav, ko bi se poslanci raznih desniških klubov parkrat na teden shajali k skupnemu obedu ali večerji, ter se pri tej priliki razgovarjali in porazumovali o važnejših vprašanjih, pri katerih je potrebna

strogejša sloga med raznimi strankami. Vsi desniški klubi so radostno pritrdili temu predlogu in bode prvi taki shod ali jour-fix že v četrtek, 7. t. m., v dvorani katoliške resurze. Liberalni listi si glavo belijo, kaj omenjeni shod pomenja in ugibajo sem ter tje, pravega pa dosedaj še niso zadeli.

Pri takih skupnih shodih imeli bodo poslanci priliko spoznavati potrebe in želje posameznih klubov, oziroma dežel, narodov, strank in volilcev, ki jih zastopajo. Pretresali in sprevidili bodo, kaj se more sprejeti in kaj ne, v čem jih hočejo podpirati in v čem jih ne morejo. Na ta način se bodo dognale in dogovorile točke, ki jih ima vsaki klub za svoje ude in njihove dežele tirjati, in v katerih se bode smel zanašati na podporo vseh prijateljskih klubov. Desnica bo natančno vedela, kaj posamezni klubi in oddelki tirjajo, dogovorila se bo, kaj se ima vsakemu klubu privoliti in garantirati, ter določila, kaj naj pride prej, kaj pozneje na vrsto; z eno besedo, desnica bo za svoje delovanje osnovala trden program.

Dasi pa desnične stranke spoznajo potrebo skupnega programa, čigar dejansko izvršitev bo morala prevzeti in preskrbeti vlada, ki se bo hotela na njihovo podporo zanašati, so vendar v tem edine, da se dotični pogoji nikakor ne morejo navezati na ogersko nagodbo. Desnica državnega zbora je prepričana, da se ta nagodba mora dognati in sicer ne zaradi vlade in njenega obstanka, ampak zaradi cesarstva in zaradi dinastije ali presvitle cesarske rodbine. Komur je za obstanek avstrijske monarhije kaj mar, in kdor v resnici želi, da bi tolikanj slavna in za blagor narodov vnetá Habsburška rodovina v nekaljenem miru in z mogočno roko vladala in svoje narode varovala ne samo pred vnajimi sovražniki, ampak tudi pred notranjimi prekucijami, mora na to delati, da se nagodba z Ogersko prej ko mogoče dožene in cesarstvo ne spravi v zadrege, ki bi imele neprevidljive posledice za dežele in narode. Desnica je pri vsaki priliki proti natočevanju nasprotnikov povdarjala, da ona Avstrije noče razrušiti, da hoče marveč njeno moč vtrditi, in pri skrbi za deželne in narodne pravice državi dati kar je državnega, zato ogerske nagodbe ne more in ne sme zabraniti, ter bi je ne zabranjevala, ako bi jo tudi njej sovražna vlada predlagala. Pa tudi zaradi tega hoče desnica to nagodbo dognati, ker je prepričana, da jo bode ugodneje sklenila, kakor bi jo sklenila levica.

Dvakrat je liberalna stranka z Ogri sklepala nagodbo; obakrat jim je privolila, kar so zahtevali, ter bi jim sedaj privolila še veliko več, ako bi le na ta način zopet prišla na vladno krmilo. Od tod zagotovilo, ki ga je nedavno Chlumecy dal v nagodbinem pododseku rekši, da on in njegovi tovariši vladi pri ogerski nagodbi nečejo delati zaprek, od tod trditve, ki se je po raznih časnikih raztrosila po celem svetu, da kabinet Taaffejev trdno stoji, ker se za ogerske predloge lahko zanaša na podporo nemško-avstrijskega kluba. Nemški liberalci si namreč mislijo: Ako bode desnica podrla ogersko nagodbo, bi moralo odstopiti ministerstvo, ki se na podporo desnice zanaša in nemško avstrijski klub bi bil poklican osnovati novo vlado in dognati nagodbo. Desnica bi s takim upiranjem pri merodajnih krogih zgubila zaupanje in pokazala, da za vladanje ni zmožna, toraj bi se po odstopu sedanje vlade nikakor ne mogla nadejati, da bi kdo njenih veljakov dobil ukaz

sostaviti novo ministerstvo iz odločnih strankarjev sedanje večine. Pa ko bi tudi v merodajnih krogih desnica ne zgubila vsega zaupanja, bi bila v takem slučaju samo levica na dobičku. Ko bi namreč večina podrla ogersko nagodbo, ker bi se ji to, kar je sedanja vlada pogodila z ogerskim ministerstvom, še vse premało zdelo, in s takim ravnanjem Taaffejev kabinet primorala k odstopu, bi se na desnici ne našel mož, ki bi hotel prevzeti sostavo novega ministerstva. Ogri so vsled popustljivosti prejšnjih liberalnih vlad „beati possidentes“ — blaženi lastniki — in bi se tudi od nove desniške vlade ne dali lahko pregovoriti, da bi naši polovici nasproti kaj odjenjali. Novo desniško ministerstvo bi moralo toraj s celo stranko vred pred Madjari kapitulirati (se vdati) in jim vse dovoliti, kar se jim je pod prejšnjo vlado odrekalo, ali bi pa moralo zopet odstopiti. Prvo bi bilo za resne politike malo častno, drugo za desnico malo uspešno, zato bi bilo desnici nemogoče, v takem slučaju prevzeti vladno krmilo.

Koga bi potem zadela ta naloga? Coroniniju bi se težko izročila; njegova stranka v državnem zboru je tako pičila in, kar je še pomenljivejši, tako čudna, da se nihče ne more na njo ozirati. Tudi ne vemo, kako bi mogel kdo sostaviti ministerstvo s trdnim programom, ako v zbornici dostikrat ne vé, kako bi bilo prav glasovati in se peščica njegovih ožjih tovarišev razprši na vse vetrove.

Tudi strogo nemški klub bi ne imel nikakoršnega upanja, ker bi bili njegovi udje pač pripravljeni k kaki nagodbi z Bismarkom, naj bi bila za Avstrijo tudi sramotna in pogubna, nagodba z Ogersko pa bi zadela na hujše zapreke, kakor pri kateri stranki koli.

Ne ostajalo bi toraj drugega, kakor da sostavo nove vlade in nagodbo ogersko prevzame nemško-avstrijski klub, ki v ta namen vsakemu, ki hoče vedeti, že sedaj naznanja, da se nagodbi ne bode protivil. Ne gre mi pa v glavo, da bi zaradi tega kabinet Taaffejev trdno stal; stanje sedanjega ministerstva ni ne na boljem, ne na slabšem, ali ga nemško-avstrijski klub podpira ali ne.

Ako se desnica, kakor se v istini kaže in namerava, gledé ogerskih predlogov med seboj tako sporazumi in dogovori, da bode kompaktno (celotno) glasovala za ali zoper nje, nasprotni glasovi nemško-avstrijskega kluba ne bodo nič odločevali; ako desnica sprejme nagodbo, bo sprejeta tudi brez nemško-avstrijskih glasov, ako jo zavrže, je nemško-avstrijski klub ne bo rešil. V prvem slučaju bi pač nagodba z Ogersko vladi ne bila v padeč, nikakor bi pa tudi s podporo nemško-avstrijskega kluba ne bila tako vtrjena, da bi se na nobeno premembo ne moglo in ne smelo misliti. Po dovršeni nagodbi treba bo gledati, da se popravi, kar se je grešilo, da se stori, kar se je opustilo, da se od lepih pomirljivih besed in obljub preide k dejanjem, da ne bodo trmoglavni in nagajivi otroci dobivali pogače, pridni in ubogljivi pa ovsenega kruha, ampak da se bodo res enkrat vresničile zlate besede: „Enake pravice za vse.“ To bo naloga, ki vlado čaka po dovršeni nagodbi, in ko bi se je ne hotla ali ne upala lotiti in jo rešiti, bi se utegnili primeriti, da bi se morala že prve dni po srečno dovršeni nagodbi umakniti drugim možem, ki bi lepih programov samo ne sostavljali, ampak jih tudi izvrševali.

Še jasnejši je reč v drugem slučaju; ko bi večina zavrгла nagodbo, bi podpora nemško-avstrij-

skega kluba Taaffejevega kabineta ne rešila. Ako bi nemško-avstrijski klub dobil nalogo dognati pogodbo, bi v ta namen ne obdržal sedanjega ministersva, ampak ga še tisti dan odslovil in njegove posle razdelil med svoje lastne ljudi. Taaffejev kabinet je nemško-liberalni stranki preveč pristujen, da bi mu privoščili čast, da je on dovršil nagodbo in jo morda dovršil pod ugodnejšimi pogoji, kakor prejšnje liberalne vlade.

Iz teh opazk je razvidno, da je treba „cum grano salis“ — z opreznostjo in previdnostjo sprejeti poročila o trdnem stanju sedanje vlade, in da je naloga, ki jo ima desnica gledé ogerske nagodbe, jako sitna in težavna, da jo bode pa z Božjo pomočjo državi in narodom na korist srečno rešila.

Državni zbor.

Z Dunaja, 5. oktobra.

Današnja seja bila je znamenita zaradi srbskega kralja Milana, ki je v dvorni loži poslušal obravnave. Predsednik dr. Smolka se je podal k njemu v ložo, kjer mu je minister Ziemialkowski družino delal. — Izmed obravnave omenjam interpelacije, ki so jo levičarji stavili do ministra Pražaka, ker je višji sodniji v Pragi zaukazal pravde reševati v tistem jeziku, v katerem so bile obravnave in razsojene, in samostalnega predloga gledé vstanove posebnih delavskih kamor.

Prva točka dnevnega reda presežek 5 milijonov goldinarjev za državne železnice, odstavil se je z dnevnega reda, ker ima denarni minister opraviti z ogerskimi ministri, ki so zaradi pogodbe prišli na Dunaj, ter se zaradi tega ne more vdeležiti seje, druga točka, novi mornarski red, pa se je v pretres izročil posebnemu odseku. Potem so bile dopolnilne volitve v nekatere odseke; izmed slovenskih poslancev so bili izvoljeni dr. Gregorec v odsek za vžitninski davek, Hren v peticijski odsek, dr. Vitezič pa v odsek za borzni davek. Potem se je nadaljevala obravnavo o eksekutivnem redu.

Pogled v zbornico poslancev.

(Konec.)

Ko je liberalna stranka prvič položila sekiro na korenino individualnosti avstrijskih dežel, napovedala je boj slovanskim narodom. Slovani so prisiljeni stopili na nekrvavo bojišče za svoje pravice. Lienbacher morda po pravici povzdiguje politične stranke nad narodnostne, a še z večjo pravico smemo trditi, da je liberalna stranka pričela narodnostni boj.

Vedno čujemo glasove o neuspehih sedanje večine; pa pomisliti moramo, da je ta večina le formalna in neznatna, in da so take večine v parlamentarnih bojih vedno na slabšem. Dalje naša večina tudi nema prostih rok kakor nasprotniki. Ministerstvo je brez barve in političnega prepričanja, in to je ohladilo desnico. Vsaka stranka se lahko ravna v vseh vprašanjih po svojem programu, ako ji ministerstvo ne odrekuje svojega blagoslova. Če pa je večina neznatna po številu in ministerstvo nezanesljivo; potem je treba premagovati pomisleke in predsodke, ogibati se negotovih bojov ter vstrajno in potrpežljivo braniti in varovati svojo postojanko. Ako pomislimo neugodne razmere, in da se mora lojalnost voditeljev ozirati še na neko drugo voljo razum ministrov; moramo sicer pretečena zasedanja imenovati sedem suhih let, a vendar poslancem dati absolutorij. Ni lahka naloga boriti se s zvitim sovražnikom, ki zna kovati laži in sumničenja, vzbujati nezaupljivost in nastavljeni pasti, vrh tega pa še braniti neodločno ministerstvo in ozirati se na voljo cesarjevo. V vsakem klubu pa sedé možje, ki goje navskrižne si misli in želje, toraj mora voditelj previdno sukati svojo zastavo, da mu ne ubeže njegovi vojaki.

Liberalna manjšina sicer maha divje okoli sebe z rokami, kriči in razgraja, da kaže svojo moč, volilce vára z raznimi obljubami: vsak pa lahko spozna notranjo slabost liberalne stranke. Ta životari le ob zvijači, ker vedno spreminja „scenarijo“, ob upanju, da se razpoči železni obroč in da prijazni „deux ex machina“ razpodi nadležno desnico. Na skrajni levici sedé tudi možje „der schärferen Tonart“. Kaj hoté s tem naslovom, saj so njim sorodni liberalni

možje dobro udrihali o vsaki priliki. Novi naslov znači gotovo le surove besede, divje obnašanje, kar pa jim ne dela posebne časti.

Stareja liberalna garda še vedno upa priti do krmila, tem tudi velja „modus in rebus et certi denique fines“. Herbst, Ohlumeczy, Plener imajo za sabo že častno politično preteklost. Bili so ministri in želé še biti; gledali so véasi preko meje, kjer se Bismarck časti, a so vendar še pripravljeni braniti Avstrijo ob uri nevarnosti: ti možje se ne morejo bratiti s Knotzem, Pickertom in dr., niti hoditi njihova pota.

Možje nemškega kluba vihajo rokave in ne nosijo ovršnikov, govoré skoz okno in se bodo krvavo obrezali z ostrim svojim jezikom. Opozicija sploh bo prej ali slej se razdvojila in nehoté se udala postavam privlačnosti (atrakcije) in odboja (repulzije).

Coroninijev klub je po lanskih volitvah za nekaj glasov močnejši, vendar preslab, da bi odločeval kot srednja stranka, na katero bi se mogla vlada naslanjati.

Bolj nevaren je postal Lienbacher, hoteč ustanoviti neodvisno politično konservativno stranko. Posrečilo se mu je že bilo, razdražiti solnograške kmetске volilce. Nemec ostane vedno le Nemec, ki navadno ne mara mnogo slišati o pravicah slovanskih narodov. Sploh je pa tudi slovanska desnica premalo storila, da bi svojim nemškim zaveznikom razložila namen svoje politike, pomirila uporne duhove in razkadila različne dvome.

Izkušeni parlamentarec, Lienbacher, je v „katoliškem društvu“ po pravici grajal delovanje državnega zbora v preteklih letih, da mu ne moremo ugovarjati. Ko pa je zapisal na svojo zastavo „centralizacijo in germanizacijo“ ter hotel na rokah nositi moža, katerega načela so popolnem nasprotna konservativnim: vsedel se je med dva stola in konec je bilo njegovemu podjetju. Lienbacher je gotovo izvrstna parlamentarna moč, toda on boleha za vročernostjo, ki odlikuje mladenčca, osramoti pa in vara postaršega moža.

Centralizacija! To je bilo géslo Auersperg-Lasserja. Če je mož mislil centralizacijo v višjih stopinjah državnega organizma, ne moremo mu šteti v greh, kajti teh misli so i državniki Hohenwart, Clam-Martinic in Belcredi. Tudi ti izkušeni vodje hoté poleg deželne autonomije močno državno oblast, da Avstrija ne razpade v atome. Če je Lienbacher to nameraval, ni mu bilo treba vzdigniti nove zastave; če pa je hotel centralizacijo vseh močij v državni oblasti, potem je njegovo mesto na levici.

Gledé germanizacije je storil veliko pomoto; kajti že mokra cesta proti vzhodu in na jug se protivi vsakemu poskusu germanizacije.

V zbornici poslancev sedé tudi demokrati in antisemiti. Prvi se ne bodo nikoli pridružili liberalnim nacionalcem, in antisemitizem se ne more bratiti z židovi liberalne stranke. Demokrati so najbolj v sorodu s Coroninijevcem.

Naloga desnice bode v prihodnje, da združi vse svoje moči in si pridobi večji vpliv na vlado. Prepričati mora ministre, da se reši država le s protireformacijo. Živimo v dvomljivih (skeptičnih) časih; znano je pa tudi, da se državniška dvomljivost najraje obrača proti cerkvi in konservativnim strankam. Cerkvi očitajo, da ni mogla revoluciji pota zapreti, toda cerkvena zgodovina v Avstriji se lahko opraviči svojim trpljenjem. Konservativna stranka pa pri nas ne more razviti svojih močij, ker so vse vlade z začetkom novega veka več ali manj vladale v liberalnem duhu, akoravno so nekatere imele konservativne obraze.

Kedar bodo naši poslanci dokazali vladi, da je dosedanja liberalna podlaga državi le v škodo — in dokazati je mogoče — in da liberalne naprave le pospešujejo Avstriji propad, potem se moremo nadjati boljših časov. H-t-b-r.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. oktobra.

Notranje dežele.

Nekvalificirano postopanje ministra Gautscha na Moravskem vzbudilo je ondašnji narod, da se je jel po taborih zbirati. Na petih krajih so jih že napravili in povsod so z vso odločnostjo ugovarjali robotnemu postopanju naučnega ministra po slovanskem šolskem polji. Ob enem so se pa na

vseh petih taborih sklenile resolucije, česke poslance odločno pozivati, da se z vsem svojim vplivom v državnem zboru potegnejo za željene pravice českega naroda ter naj ob enem povdarijo škodo, ki jo ima česki narod po ministrovih naredbah gledé zatiranja slovanskih šol. Koraki naučnega ministra niso s pravičnostjo v nikakem soglasju. Nemci, katerih je na Moravskem zdatno manj, imajo šol vsake vrste na ostajanje in jim taiste država vzdržuje. Čehom se pa niti neogibno potrebne šole na privoščijo, če prav bi si jih narod sam rad ustanovil. Čehi po Moravi so se veselili, kedar se je bivši naučni minister baron Konrad poslovil; nadjali so se namreč, da se jim bo na šolskem polji na bolje obrnilo. Nada je bila prazna in prišli so prav iz dežja pod kap. Konrad se je svoje dni izjavil, da ne dovoli Moravske poslovaniti. Gautsch pa do sedaj tega še ni rekel, pač pa je strogo prepovedal slovanske šole ustanovljati. Minolo nedeljo zbrali so se zaradi tega zopet na treh mestih kar h krati ljudje na tabor. Napravili so jih v Prosnici, v Kromerizi in v Brnu. Več nego štirideset tisoč prišlo jih je skupaj od blizo in daleč, ki so sklenili resolucijo, da se kot požrtovalni davkoplačevalci in zvesti državljani ne dajo brez pravega vzroka po trmoglavem in zagrizenem naučnem ministru zatirati ter zahtevajo ob enakih državnih bremenih tudi enake pravice z Nemci, ktere naj jim poslanci priborujejo. Vlada se bo morala nolens volens že zdatno bolj ozirati na slovanske rodove v Avstriji, če bo hotela ostati možbese, kar je pred sedmimi leti obljubila.

Tisov odgovor na interpelacijo o bolgarskih zadevah so na Srbskem z zadovoljnostjo sprejeli. Všeč jim je, kakor tudi so zadovoljni s programom, po katerem misli Avstrija na Balkanu postopati in ta program, ki nekterim celó v Ljubljani toliko preglavice dela, da ne vedó kam z njim, je ves izražen v sledečih besedah: Samostojnost balkanskih držav, prostost in neoviran razvoj balkanskih narodov. Srbi pravijo, da se ta program popolnoma vjema z njihovo narodno politiko. Obrenovičeva dinastija, ki je sedaj na srbskem prestolu, drži se načela: „Iztok naj ostane iztočnim narodom!“ Že ranjki knez Mihael III. spoznal je to načelo za edino pravo in avstro-ogersko državo pa za podporo, ki naj tako politiko pospešuje. Avstrija je pa za to tudi kakor nalašč. Ona ni osvojevalna, pač pa ohranjevalna velevlast, in taka mora tista velesila biti, ktera hoče korist in blagor drugih držav braniti in pospeševati. Tudi sedanji monarh srbski prepričan se je o važnosti tega načela in se je prijel Mihajlove politike, ktero verno nadaljuje, dobro vedoč, da se smé na Avstro-ogersko vedno zanašati, kot velesilo, ktera bo krepak razvoj balkanskih držav na vse strani le podpirala.

Vnanje države.

Čem dalje se bolgarske homatije pletó, tem več je nade, da bo Rusija Bolgarijo zasedla. Ta nada se je še zdatno pomnožila, od kar je ondi ruski general Kaulbars, ki hoče Bolgarom na vsak način voljo ruskega cara vsiliti, če tudi Bolgari prav nič za njo ne marajo. Iz vsega tega je razvidno, kakor da bi bila Rusija nalašč Kaulbarsa tjekaj poslala Bolgare dražiti, da bi imela le kaj poveda Bolgarijo zasesti. Najnovejše dogodbe na taboru, ki so ga na rožnicensko nedeljo v Sofiji napravili, vse na to kažejo, kako da si Rusija prizadeva v Bolgariji kak količkar opravičen povod najti, s katerim bi se dalo zasedanje — če tudi le začasno — opravičiti. Včeraj smo le v kratkih potezah naznanili, da Kaulbarsu nikakor niso na taboru z rožnicami postilali. Zaradi jasnosti začnimo pa prav od konca. Ko se je tabor pričel, jeli so govoriti prijatelji sedanje vlade, ki so ji izrekli za dosedanje postopanje popolnoma zaupanje, kar je tabor navdušeno odobral. — Za temi nastopi urednik Cankovega lista „Svetlina“. Le-ta je Rusom z dušo in telesom zapisan. Govoril je za Bolgare silno razžaljivo, napadal kneza Aleksandra, kateremu je očital, da je deželo izdal in vladi, da tira deželo v pogubo. Narod mu je na vsak stavek odgovarjal: „Ni res! Lažeš, doli se spravi!“ Ko je pa urednik konečno svoje pokrivalo zavihnil in vskliknil: „Živela Rusija! Ob tla z bolgarsko vlado! Ob tla z Bolgarijo!“ se je pa naroda silna razburjenost polastila. Pesti in palice so švigale kvišku in kar h krati je zmanjkalo govornika na odru. Razdraženo ljudstvo imelo ga je med seboj in so ga pretepali. Ob enem nabili so več družih Cankovcev, ktere je konečno redarstvo rešilo iz ljudskih pesti. Razburjenost se ni še plegla, kar se Kaulbars pripelje z ruskim konzulom Nekljudozem. Vse vtihne. Kaulbars stopi iz voza in Cankovci zaorijo mu navdušeno: „Urá, urá!“ Kaulbars gre naravnost na oder, kjer z mogočnim glasom zbranim prebivalcem Sofijskim naznani onih 11 toček, ktere smo pred kratkim objavili. Vse je tiho. Carov poslanec Bolgare poziva, da naj se le caru zaupajo in naj se skrbno ogibajo slabih svetovalcev, v čegar rokah se ravnokar dežela nahaja. Cankovci, ki so iz začetka besedo za besedo odobraval, vtihnili so drug za drugim. Kar je Kaulbars govoril, zdelo se je tudi njim preveč. Ko carov pooblastenec še dalje govori, začno ga vstavljati in ko le ne neha, čujejo se glasi: „Molči, doli z njim! Mi nečemo nič več slišati!“ Kaulbarsu se oko zablika in jezno vpraša: „Ali hočete cara ubogati? Odgovorite mi!“ „Ne, ne, ne, mi se ravnamo le po naših postavah!“ zaorilo je iz tisoč in tisoč grl h krati. Kaulbars vidoč, da nič

ne opravi, je zapustil oder ter se je zopet z ruskim konzulom odpeljal. Niti jeden se ni oglasil pri odhodu s kakim „urá“-klicem! Iz tabora peljal se je naravnost k nemškemu in avstrijskemu konzulu, kjer je neki rekel, da Rusija mora vsaj začasno Bolgarijo zasesti. Ob enem je pa mož sklenil tudi po deželi narod hujskat iti, da bo temveč povoda za okupacijo.

Rusija ne bo poprej mirovala, da bo kozake preko Donave v Bolgarijo potisnila, ker ji je vsaka prilika dobra, samo, če bi sedanji bolgarski vladi stanje obtežila. Angleškim listom se iz gotovega vira sporoča, da je Kaulbars danes teden (v sredo) obiskal nekdanjega vojvoda macedonskih vstašev Babadjana, ki sedaj ob ruski miloščini živi, ter mu je obljubil denarno podporo, če bi Babadjan, s pomočjo macedonskih Bolgarov sedanjo vlado v Sofiji strmoglavil. Ob enem mu je pa obljubil, da hoče Rusija skrbeti za oslobodjenje Macedonije izpod turškega jarma. Babadjan se je res posvetoval na to z nekaterimi tovariši, ki so mu pa vsi hrbet obrnili. Ob enem je pa nezaupnost do njega tolišnja postala, da so ga postavili pod policijsko nadzorstvo. Za bodočega bolgarskega kneza misli Rusija velesilam velikega kneza Vladimira carovega brata nasvetovati. Ali ga bodo velesile sprejele? Če ga bodo, bode s tem dobila Berolinska pogodba poslednji udarec, kajti ondi se prav odločno bere, da na bolgarski prestol ne sme noben član ktere koli evropske vladarske rodovine. Toda kaj pogodba! Ta se je že takoj leta 1878 za to napravila, da se bo nekega dne, kedar bodo namreč okoliščine tako zahtevale, zopet raztrgala. Ko bi prišel kak ruski veliki vojvoda na prestol Bolgarski, bilo bi vsaj konec večnim homatijam; situacija bi se potem razjasnila in vsa stvar pokazala v pravem svitu.

Iz Ruskega se brzojavi z dne 3. t. m.: „Dnevno povelje pomorskega ministerstva dovoljuje mornarjem vsega brodovja po dokončani letošnji navigaciji do 1. marca 1887 na odpust oditi.“ To povelje je boljši dokaz, da Rusija sedaj še ne misli na boj, kakor pa še toliko izborna pisanih uvodnih člankov prvih ruskih listov in zavutih zatrdovanj ruskih diplomatov. Če bi Rusija zaradi Bolgarije mislila boj z Evropo pričeti, izvestno ne bi pomorščakov na odpust pošiljala, ktere bi posebno v Črnem morju prav dobro rabiti mogla. Bolj nevarno vtegne pa postati v dobi od 1887 naprej. Kakor smo že poprej enkrat memogredé omenjali, misli Rusija tudi svoje azijske prebivalce vojski pridobiti. Narodi ob Tereku in Kubanu, kakor vse prebivalstvo transkavkazijsko priredilo se bo od leta 1887 do 1889 ruski vojski, in bo moral vsak sam služiti, kdor bo za to sposoben. Le mohamedanci imajo za sedaj tudi še nadalje dovoljenje, da se mesto osebnega službovanja odkupijo.

Obsodbo **španjske vojne sodnije** objavili smo v ponedeljek med telegrami; minoli teden smo pa sporočali, kako da se po nekaterih krogih prizadevajo milost izprositi upornikom. Danes nam je še pripomniti, da so šli delegatje republikanske stranke s Salmeronom na čelu k Sagasti prosit za milost na smrt obsojenim. Sagasta pa, kakor je sicer mož vljuden, da bi najraje celemu svetu vstregel, je bil izredno jako kratkih besedi in je le rekel, da ima vlada strogo dolžnost, zaupane ji velike koristi dobro in skrbno varovati. Vendar pa bo predložil obsodbo najvišjemu vojnemu in pomorskemu tribunalu; ondi naj se določi, kakor hoče. Če je možem sedanje vlade sploh kaj na tem, da se jim stališče ne bo vedno spodkopavalo z raznimi vojaškimi upori, kakoršnih razven Španije po vsem svetu ni, potem bodo vedeli, kaj jim je storiti. Na Španjskem sploh z vojaškimi uporniki mehko postopajo, mogoče, da imajo zaradi tega toliko upornikov, kakor nikjer.

Bonghi, znan Lah po brošuri o nerešenih deželah pod avstrijskim orlom, popustil je nekoliko časa semkaj to idejo in je pozornost na duhovščino obrnil. V Trevisu govoril je o **šolah** in **klerikalizmu**. O poslednjem je rekel, da ga je treba strogo ločiti od vere. Vera je tudi po njegovih nazorih človeški družbi potrebna, klerikalizem pa ne, kajti klerikalizem vero duši! Na Laškem ni vsa duhovščina klerikalna, posebno pa že nižja ne. Države bi bila dolžnost, da se med nižjo in višjo sama vstopi, nižji duhovščini na varstvo. Posebno pa bi jo morala skrbno čuvati pred Vatikanom, ki je v pravem pomenu besede trdnjava klerikalizma. Papež sam je vsled svojega velikeoletnega bivanja v Vatikanu popolnoma zagrizen klerikalec postal. Da ne bo imel preveč vpliva, ki pa ob enem tudi ni tak, da bi se ga kdo vé kako bali, treba bo skrbeti v šoli za protipezo. No, g. Bonghi se s svojo plitvostjo ni še nikjer slabeje pobahal, kakor tu-le. Vera in klerikalizem sta med saboj v prav tako tesni zvezi, kakor orožje in strelivo z militarizmom ali vojaškim duhom. Gorjé armadi, kjer se pogreša „esprit de corps“! Naj ima še tako izborne topove, še tako dober smodnik in še tako nabrušene bajonete ter naj bo število njihovo milijon, če se ne bo s tem družil militarizem, vse skupaj ni za nič in pride danes ali jutri sovražniku v pest. Toliko naj na to zadostuje. Kdor hoče ali more, naj to ume. Kdor pa tega ne ume, temu je odveč tudi vsak daljši dokaz. O šoli je rekel Bonghi, da se mora vsa prav izkorena venkaj prestrojiti, kajti današnja laška ljudska šola je taka, da se človek v njej silno malo nauči, ne izgoja pa taista ljudi že celó ne! Posebno bo morala pa šola na to

gledati, da se bodo duhovni bolj v posvetnem duhu vzgojevali, da se ne bodo tako odtezali modernemu znanstvu. Najbolj potrebno je pa sedaj iz ljudske šole zapoditi protiverskega duha, ker taisti laški družini nasprotuje. Za to naj se pa zapró vse ljudske in srednje šole, ki so v jezuitskih rokah. No, o slabi morali jezuitov vedó pripovedovati vsi tisti, ki nočejo nič vedeti o božjih in cerkvenih zapovedih. Bonghi Italije ne bo rešil! Če nima boljših mož, bo še dolgo nerešena ostala.

Izvirni dopisi.

Iz Šmartna pri Litiji, 27. sept. (Spomini na sv. birmo.) (Dalje.) Tako nam je Bog dal doživeti veliko srečo, imeli smo prvokrat v svoji sredi velečast. prevzvišenega knezo-škofa Jakoba Misijo. Ljudstvo je dobro čutilo in razumelo to srečo, zato je tudi svoje veselje vrlo dobro očitno razodelo. Komaj se dobro stemni, že se prikazujejo po oknih lučica za lučico, prične se razsvetljava. Nekatere hiše so bile prav posebno lepo razsvetljene, pred vsim pa šolsko splotje, dalje tudi stara šola, kjer so bili na oknih v transparentu brati lepi napisi, ki so pričali, da umetne roke notri bivajo. Tako se je na oknu g. učitelja Blejca čital napis: „Bog ohrani nam Vladiko!“ Pri stanovanju g. učitelja Ivana Bartl-na v transparentu na treh oknih škofovske insigne in napisi: „Slava! Prevzvišenemu knezo-škofu! Živili!“ Imenovati so še dalje Knuth-ova hiša, ki je imela tudi lep transparent, Jakličeva hiša, prav obilno razsvetljena, in sem ter tje so še bile videti v transparentih škofovske insignije. Zastajal tudi beneficijum na hribu ni, tu si ugledal med drugo razsvetljavo lepo nad dva metra veliko zvezdo iz samih lučic sestavljeno, ki je posebno v daljavo se lepo lesketala.

Okoli osme ure se začne na dvoru dekanjskega poslopja prav živahno gibanje. Ljudstva domačega in iz Litije se nabere toliko, da je bil kar poln ves dvor. Pevci so namreč prišli z našganimi raznobarvenimi lampijoni — domač čvrsti zbor, broječ 16 pevcev, pod vodstvom marljivega, za petje vsega vnetega vodja g. učitelja Bartl-na. Vstopijo se v krog pod stanovanjem premilega višjega pastirja ter krepko in navdušeno med vžiganjem umetnega ognja zapoje najprej prelepo kantato:

Raduj se fara Šmartinska,
Došla ti sreča je velika:
Radostni dan je za te ta,
Ko prišli mili so vladika!

Vsa pohvala gré pevcem, kako z občutkom so peli to kantato. Hvala velika pa tudi skladatelju te pesmi, g. Ant. Dolinar-ju, in g. Nedvêd-u, ki jo je vglasbil. Silno veliko uslugo sta za take prilike storila slovenskemu ljudstvu.

Ko so prevzvišeni knezo-škof zaslišali petje, so precej še med prvo pesmijo doli k pevcem prišli ter so petju pazno sledili. Mogočno je zabučalo na dalje „Morje adrijansko“ — in kaj lepo se je prileglo, ko so začeli peti to pesem, da nas je iznenadila lepo razsvetljena ladjica, ki je nad vrtom v zraku sem ter tje plavala. Tretja pesem je bila Ipavčeva „Domovini“ s tenor- in bariton-solo, v kateri gré vsa pohvala g. Bartl-nu in nadučitelju Litijskemu, g. Josipu Cepudru, ki sta prav umetniško svojo ulogo zvršila.

Milostljivi knezo-škof so se zahvalili pevcem za to čestitko in so prašali, če so pevci domači; ko se jim potrdi, da so, so jih pohvalili in rekli, da so že prej slišali o Šmartenskih pevcih na svojem potovanju po Notranjskem, namreč v grajščini kneza Windischgrätz-a v Haasbergu pri Planini.

Po tej lepi večerni slavnosti šli so mil. knezo-škof z g. dekanom in drugimi duhovniki ogledat si razsvetljavo po vasi in med tem so na hribu jele švigati rakete v zrak. Šli so prevzvišeni skoraj skoz celo vas in po cesti nazaj, potem na drugo stran cerkve in slednjič po prejšni poti na svoj začasni dom v dekanjsko hišo.

Pač tako lepo je bilo vse se zvršilo ta dan, da je 60 let star mož rekel: Večkrat je bila že birma tukaj, ali tako lepo pa v Šmartinem še nikoli ni bilo.

Drugi dan se je ob 9. uri pričela slovesnost v cerkvi. Försterjev „Ecce Sacerdos Magnus“ je pevski zbor prav čvrsto odpel, ravno tako dobro vršilo se je tudi petje med sv. mašo. Po sv. maši je bila pridiga, v kateri so višji pastir ginljivo raz-

lagali velike milosti sv. birme in kako potrebne so te milosti mladini posebno dandanes. Beseda govorjena iz srca, našla je tudi odmev v srcu vsih poslušalcev. Le en glas je bil: „kako ginljivo, kako lepo so pridigovali!“

Po tem pričela se je sv. birma, ki je trajala nekako do ene popoldne. Birmancev je bilo vseh skupaj 679, med temi domačih 445. Od tujih fará bila je najbolj zastopana Polšniška, ki je poslala 74 birmancev. Prav posebno je bilo ljudstvu všeč, da se med birmovanjem s prižnice rožni venec moli. Spomina vredno je tudi, da sta bila pri sv. birmi 67 let stari gospod Friderik Knuth in 48letna gospa Julijana Weutz, ki sta lansko leto krivoverstvo zapustila in bila sprejeta v naročje sv. katoliške cerkve.

(Konec prih.)

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

Zbornično predsedstvo je več Ljubljanskih trgovcev, kateri prodajajo živila in druge pri tem uporabljane predmete zaslišalo. Ti so se izrekli, da se more tu omenjeni postavni načrt z veseljem pozdravljati, ker zdanja določila kazenskega zakona niso taka, da bi mogla vspešno preprečiti ponarejanje in kvarenje živil in posod. Po dozdanjih postavnih določilih je moral oni, kdor je naznanil, da je kako blago ponarejeno, to sam ovaditi ter po zvedencih dokazati. To bilo je ponajveč tudi vzrok, da se je redko razpravljalo o takih ovadbah; po novem zakonu pa so v to poklicana politična oblastva in organi občine, katerim je izročeno zdravstveno redarstvo in redarstvo nad živili in preiskovanje prevzemó preiskovalni zavodi. Kazenska določila so sicer stroga, a po mnenji udeležencev se mogó tudi opravičiti, ker bi se z nizkimi kaznimi težko dosegel namen, ktere ga doseči namerava zakon.

Odsek je tudi istega mnenja, kakor zaslišani trgovci, a meni, naj bi se v § 8., točka 4. in 5. beseda „manj vredna“ izpustila, ker bi to moglo dati povod spletkam.

Odsek toraj predlaga:

Slavna zbornica naj izreče v smislu tega poročila svoje mnenje.

G. zbornični svetnik Vaso Petričič vpraša, kdo bode imel konstatovati ponarejanje ali kvarenje. Ko je poročevalec na to vprašanje odgovoril, je bil predlog sprejet.

IV. G. zbornični svetnik Franc Ksav. Souvan poroča o prošnji občine Črmošnjice za preložitve semnja z dne 8. oktobra na 28. dan septembra in za dovolitev dveh novih semnjev na 19. dan aprila in 14. dan avgusta. Ker ni nobenih tehtnih vzrokov niti za preložitve že obstoječega, niti za ustanovitev novih semnjev in so se tudi najbližje opravičene občine proti izrekle, tudi odsek ne more prošnje priporočati ter predlaga:

Zbornica naj te prošnje ne podpira.

Predlog se sprejme.

V. G. zbornični svetnik Franc Ksav. Souvan poroča o prošnji občine Kranjska Gora za preložitve semnja z živino in blagom z drugega ponedeljeka v oktobru na soboto pred sv. Mihielom in za dovolitev novega semnja prvi terek po Veliki noči. Ta prošnja je v obeh ozirih vtemeljena, in posebno za dovolitev novega semnja leži važen razlog v tem, da se je živinoreja v tej okolici povzdignila že na visoko stopinjo in bi se gotovo pospeševala še bolj po novih semnjih, kjer bi se mogla živina razpečavati, kajti drugi živinski semnji so zelo oddaljeni. Ker opravičene občine, izvzemši jedno, ne ugovarjajo in c. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici podpira prošnjo, meni odsek, naj bi se jej ugodilo ter zatorej predlaga:

Slavna zbornica naj izvoli to prošnjo vis. c. kr. deželni vladi priporočiti.

Predlog se sprejme.

VI. G. zbornični svetnik Mihael Pakič poroča o prošnji občine Bohinjska Bistrica za dovolitev dveh semnjev z živino in sicer dne 1. maja (na sv. Jakoba in Filipa dan) in dne 18. oktobra (na sv. Lukeža dan). Prošnja je popolnoma vtemeljena, kajti živinoreja je v Bohinji na visoki stopinji in prebivalstvo se skoro izključljivo o njej živi, vendar zaradi oddaljenosti živinskih semnjev le težko spravi živino v denar. Ker tudi opravičene občine ne ugovarjajo tej dovolitvi in c. kr. okrajno glavarstvo v

Radovljici prošnjo podpira, je odsek mnenja, naj se prošnji ugotovi ter predlaga:

Slavna zbornica naj to prošnjo vis. c. kr. vladi priporoči.

Predlog se sprejme.

(Dalje prih.)

Domače novice.

(Pri pogrebu Krškega knezoškofa dr. Petra Funderja) v Celovci so bili navzoči: knez in nadškof iz Solnograda in knezoškofje iz Ljubljane, Maribora in Gradca. Pokopan je bil ranji knezoškof na pokopališču pri sv. Rupertu. Pri mrtvaškem sprevodu so bile zastopane: šole, društva, duhovni iz Krške škofije; za krsto so šli: sorodniki, deželni predsednik, deželni glavar, mnogo deželnih poslancev, mestni župan, vojaški častniki in mnogo drugih pogrebcev. Za ranjnim sploh vse žaluje.

(Farno preskušnjo) delajo te dni gg. Josip Erker in Matija Kolar, stolna vikarja, Anton Kukel, kaplan v Vodica, Anton Šmidovnik, kaplan v Žužemberku, in Gašper Vilman, duhovni oskrbnik na Selih pri Šumbregu.

(Gosp. Andrej Karlin), kaplan pri sv. Jakobu v Ljubljani, postal je katehet na II. mestni deški in na dekliški šoli.

(Cecilijanski veliki zbor) za Ljubljansko škofijo bo dne 14. oktobra. Začel se bo ob 10. uri dopoldne s slovesno sv. mašo. Ob 11. uri prične se zborovanje v knezoškofijski palači. Popoldne ob 5. uri bodo pete večernice pri frančiškanih.

(Administratorjem izpraznjene komende v Ljubljani) imenovan je Pavel grof Beroldingen, rojen 25. januarja 1830 v Crailsheim-u na Württenberskem. Po preteku jednega leta postane po statutih nemškega reda veliki komtur, ter ob enem veliki kapitulat omenjenega reda.

(Jesen) je letos vsaj okoli Ljubljane čudovito lepa in ko bi vsako jutro po nekoliko mokrotne megle ne imeli, bi niti ne vedeli ne, da smo že v oktobru, tako prijazni dnevi so nastopili. Prav je, da so, saj ne bodo na škodo jesenskim sadežem, kar jih je še na polji, kakor repa, zelje, korenje, pesa, kolerabe itd. Pa tudi sadje, kar ga še ni otresenega, bo še zdatno pridobilo na okusu. Posebno je pa tako lepo vreme vgodno kmetom, ki ozimnino sejejo.

(Brezplačno legalizovanje) pisem pod sto goldinarjev vrednosti sklenili so izvrševati kranjski notarji dne 4. t. m. na svojem notarskem shodu v Ljubljani, s čemur so izvestno našemu prebivalstvu veliko uslugo storili.

(Dve krasni sliki) razpostavljeni ste pri gosp. Giontini-ju. Sliki ste jako krasno delo domačina g. Grileca in predstavljate: prva del velike cerkve sv. Marka v Benetkah s Kristusom na križi; druga pa svetuznana dožna palača, oziroma dvorano v trenutku, ko ribič prinese dožetu prstan nazaj, s katerim se je bil z morjem poročil. Obe sliki ste silno krasni in kažejo mojstra umetnika iz jako težavnega stališča.

(Otročje zabavišče) ustanovilo in otvorilo se je s 1. oktobrom tudi v Kamniku. Ustanovitelj in voditelj mu je c. kr. okrajni šolski nadzornik gospod Žumer, slušbuje ondi pa gospica Ana Jereb.

(„Krajcarska družba za „Narodni Dom.“) Razgovor od 4. t. m. Odbor sklene nekterim posebno marljivim poverjenikom za njih vspešno delovanje poslati zahvalna pisma in jih prositi, da naj še v prihodnje ostanejo družbi jednako naklonjeni. Odbor vzame z veseljem na znanje, da je dobila družba od večjega števila odličnih slovenskih veljakov jako simpatične pismene pozdrave. Odbor sklene ostati pri dosedanjem običaji, da družba objavlja začetkom vsacega mesca izkaz o došlih doneskih zadnjega meseca; temu izkazu naj vselej sledi kratko poročilo o popolnoma razprodanih knjižicah in o stanju razprodajanja sploh. Pozive zaostalim poverjenikom treba nadaljevati. Doslej je bilo razposlanih 105 tacihi pozivov s 36 ugodnimi in 2 neugodnimi odgovoroma. Poverjenike, ki v določenem jim obroku niso poslali nobenega odgovora, bo odbor novič pozval. Razposlanih je bilo doslej 575 knjižic, izmed njih 491 krajcarskih in 84 desetkrajcarskih; popolnoma razprodanih 117, deloma razprodanih 64; v prometu še 458.

Izdajatelj in odgovorni tiskar Matej Močnik.

(Volitev.) Pri krajnem šolskem svetu v Hrušici pod Ljubljano sta bila 1. okt. tek. l. voljena: predsednikom župnik č. g. Mat. Hočevan, podpredsednikom učitelj Fran Klinar.

(Kolera na Igu) se žalibog med ondašnje prisilniško naselbino le prehitro širi. Omenili smo v ponedeljek, da jo je dobil v soboto eden izmed prisiljenec. V ponedeljek zbolel je zopet prav na tak način drugi prisiljenec Jurij Strauss, rodом iz Gorenje Avstrije. Prenesli so ga v ondašnje bolnico za silo, kjer je že tisti večer umrl. V torek zbolel je tretji prisiljenec Jurij Bärnklaus, ktereга so tudi v ondašnje bolnišnico prenesli.

Telegrami.

Dunaj, 6. okt. Včeraj sošel se je skupni ministerski svet ob predsedništvu cesarjevem in je za trdno sestavil skupni budget. Delegacije se bodo sošle 4. novembra.

Trst, 5. okt. Od včeraj pa do danes zbolelo je 11 ljudi za kolero, umrla pa dva.

Sofija, 5. okt. General Kaulbars došel je sinoči v Orkanije, kjer ga je deputacija sprejela s klici: „Živio car, živela nezavisna Bolgarska!“ Deputacija mu je kar naravnost povedala, da ima zaupanje v domoljubje vladarstva in prosi cara, da naj sprejme volilni obrok, kakor ga je vladarstvo določilo. Volitev kneza in kaznovanje upornih častnikov je jako potrebno. General je na to vprašal, kako je z žetvijo in z davki, ter jim je končno še vzroke razložil, zakaj da car ne mara takoj volitev v Bolgariji, na kar je svoj govor sklenil s klicem: „Živela Bolgarska!“ Napetosti pravijo, da ni več tolišnje, od kar je vlada obljubila vjete častnike polagoma izpustiti.

Sofija, 6. okt. Kakor se čuje bi osem-dnevna odložitve volitev prej ko ne napetost med Rusijo in med vladarstvom pomanjšala in morda še celo do popolnega sporazumljenja pripeljala.

Draždane, 5. okt. Novoporočena nadvojvoda Oton in Josipina odpeljala sta se preko Monakovega, Solnograda, Linca v grad Persenbeug. Kraljevi stariši spremili so ju v Draždanih do kolodvora, kjer je bilo kratko pa ginja slovo.

Madrid, 5. okt. Kraljica je pomilostila na smrt obsojene upornike.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

je imelo dne 4. oktobra svojo V. sejo.

Prvomestnik T. Zupan se spominja imedana Nj. Veličastva, odborniki pri nagovoru ustanejo kličejo: živio.

Vzamejo se na znanje poslovanja prvomestnikova in tajnikova od zadnje seje, njihino postopanje se odobri.

Neprevideane zapreke so odprtje ustanovljenih 2 otroških vrtov nekoliko zakasnilo, a upati je, da bo v kratkem vse v redu tem bolj, ker sta dotični dve podružnici neumorno delavni in sta gledé stanovanja in oprave vse oskrbeli.

Sklene se v mnogih iztisih razširiti poljudni spis o družbi, da bi se tudi bolj priprosti ljudje zanj vneli.

Izvoli se pododsek, da prerešeta neko notranjo zadevo v prosep družva.

Zahvala.

Velečastiti gospod Jurij König, župnik, krajni šolski nadzornik in predsednik krajnega šolskega sveta na Vinici, je iz lastnega nagiba vpisal tukajšnjo „šolsko knjižnico“, kot dosmrtnega uda v družbo „sv. Mohora“, ter v ta namen žrtvoval 15 gld. Dolžnost me veže, da se vrlemu šolskemu prijatelju za ta blagi čin javno in spodobno zahvalim. Povrni mu dobrotljivi Bog stotero.

Voditeljstvo ljudske šole.
Na Vinici, 4. oktobra 1886.

Franjo Ks. Trošt,
voditelj in nadučitelj.

Umrli so:

5. okt. Franc Bastole, delavec, 58 let, Dunajska cesta št. 23, driska.

V bolnišnici:

3. okt. Jera Tomine, gostija, 70 let, vsled raka. — Blaž Beve, delavec, 16 let, Albumenarie. — Kristjan Ječmenik, bivši finančni respicijent, 72 let, Marasmus.

Tuji.

4. oktobra.

Pri **Matihu**: Karl Schuh, tapetnik, z Dunaja. — Fr. Holcinger, zasebnik, z Dunaja. — Maiselo, Kloss in Frankenstein, trgovci, z Dunaja. — Jožef Lederer, trgovec, iz Prage. — Anton Zenker, trgovec, iz Klosterla. — Moneka in Pashalis, zasebnika, iz Turn-Severina. — Ferd. Seidl, učitelj, iz Krškega. — F. Dula, zasebnik, s soprogo, iz Storeja. — Adolf Maurer, stotnik v pokoju, iz Mirna.

Pri **Stonu**: Srečko Gutmann, trgovec, iz Frankobroda. — Sigm. Werdlinger, trgovec, iz Stuttgarta. — pl. Hopfner in pl. Schiwitzhofen, zasebnika, z Dunaja. — Adolf Fischer, trgovec, iz Prage. — Adolf Kowarschik, trgovec, iz Grada. — Frane Vilhar, trgovčeva soproga, z družino, iz Prezida. — L. Eisenhut, inženir, iz Karlova. — Ivana Leskovic, zasebnica, iz Idrije. — Mihael Šmidt, duhovnik, iz Ljubna. — Petek, Kraine, Krolnik, Benda, Kruletz, Fludernik in Bratarič, zasebniki, iz Ljubna. — Ana Bogdanovič, zasebnica, z družino, iz Kamnika. — Mistruzzi in Lorenzutti, zasebnika, iz Trsta. — Jožef Goglia, mehanikar, iz Reke. — Jožef Matteiz, zasebnik, z družino, iz Gorice. — Parimade in Gliber, zasebnika, iz Sežane.

Pri **Bavarskem dvoru**: Weber, trgovkinja s sadjem, iz Rohrschacha. — Angelini in Fenari, glasbenika, iz Tirol.

Pri **Južnem kolodvoru**: Anton Znideršič, trgovec, iz Prema. — Marija Radič, šivilja, iz Krškega. — B. Lagetporer, fotograf, s soprogo, iz Bleda. — Frane Marangoni, zasebnik, iz Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	738-66	+12-6	brezv.	oblačno		
5. 2. u. pop.	737-60	+17-8	sl. vzh.	jasno		0-00
9. u. zveč.	737-20	+13-2	sl. zap.	jasno		

Zjutraj oblačno, čez dan jasno. Srednja temperatura 14-5° C., za 1-5° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

5. oktobra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 95 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 95 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	116 „ 30 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 75 „
Akcije avstr.-ogerske banke	861 „ — „
Kreditne akcije	278 „ 30 „
London	125 „ 50 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleonid.	9 „ 93 „
Ces. cekini	5 „ 94 „
Nemške marke	61 „ 50 „

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze sočutja pri smrti in pogrebu naše ljube matere

Marije Kogej

izrekam vsm prečastitim p. n. gospodom in gospám, kakor tudi vsm drugim častitim prebivalcem tukajšnjega mesta, in posebej še gospodom čitalnišnim pevcem za ginja petje, najsrčnejšo zahvalo.

V Idriji 1. oktobra 1886.

Jožef Kogej,
dekan.

Slovo.

Preseljevajoč se iz Hrenovic v Léskovec pri Krškem, kličem vsem prijateljem v župnji in drugod: Z Bogom!

6. oktobra 1886.

Dr. J. Sterbenc,
dekan.

Homeriana-čaj,

po zdravnikih priporočeno, izvrstno sredstvo proti

bolezni na plućih in na vratu (jetiki, naduhi in bolezni v krlju [Kehlkopf]).

Iznenadljivi so vspehi! (36)

Knjižica o tem razpošilja se zastonj. Zavitek čaja velja 1 marko 20 vinarjev.

Edino pravega ima

A. Wolffsky,

Berlin N., Weissenburger-Strasse Nr. 79.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.